

EML maksupoliitika ja piirikaubanduse arutelu alkoholi ja tubaka teemadel

Andrus Lipand M.D.

Tallinnas 22. mail 2012

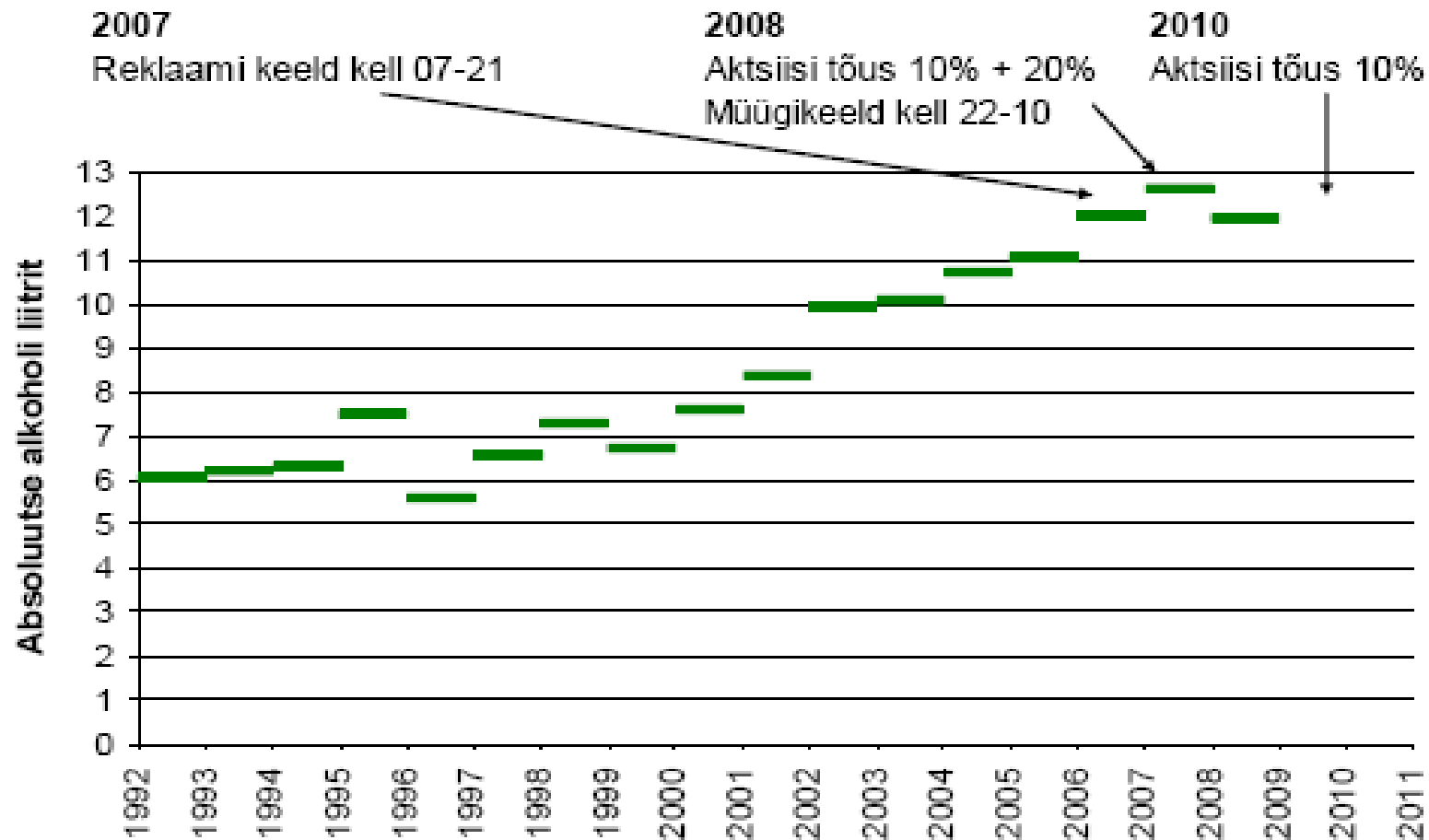
Alkoholist põhjustatud surmad

- Maailmas 3,8% surmajuhtudest
- Euroopas 6,5% surmajuhtudest
 - mehed 11%
 - naised 1,8%

Võrreldes teiste maailmajagudega on Euroopa näitajad suurimad

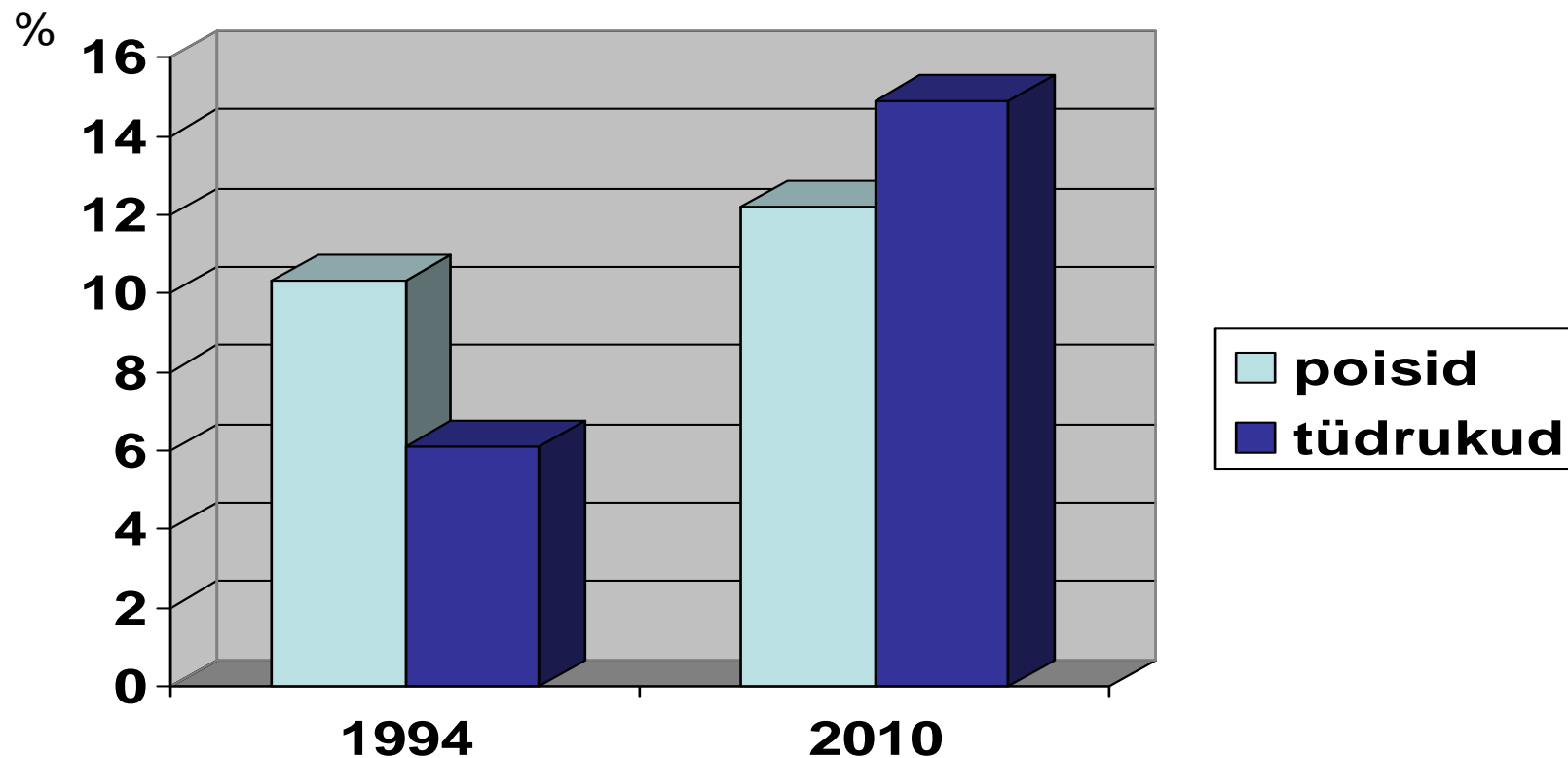
Allikas: Rehm et al. 2009, *Lancet* 373;2223-2233

Alkohol Eestis

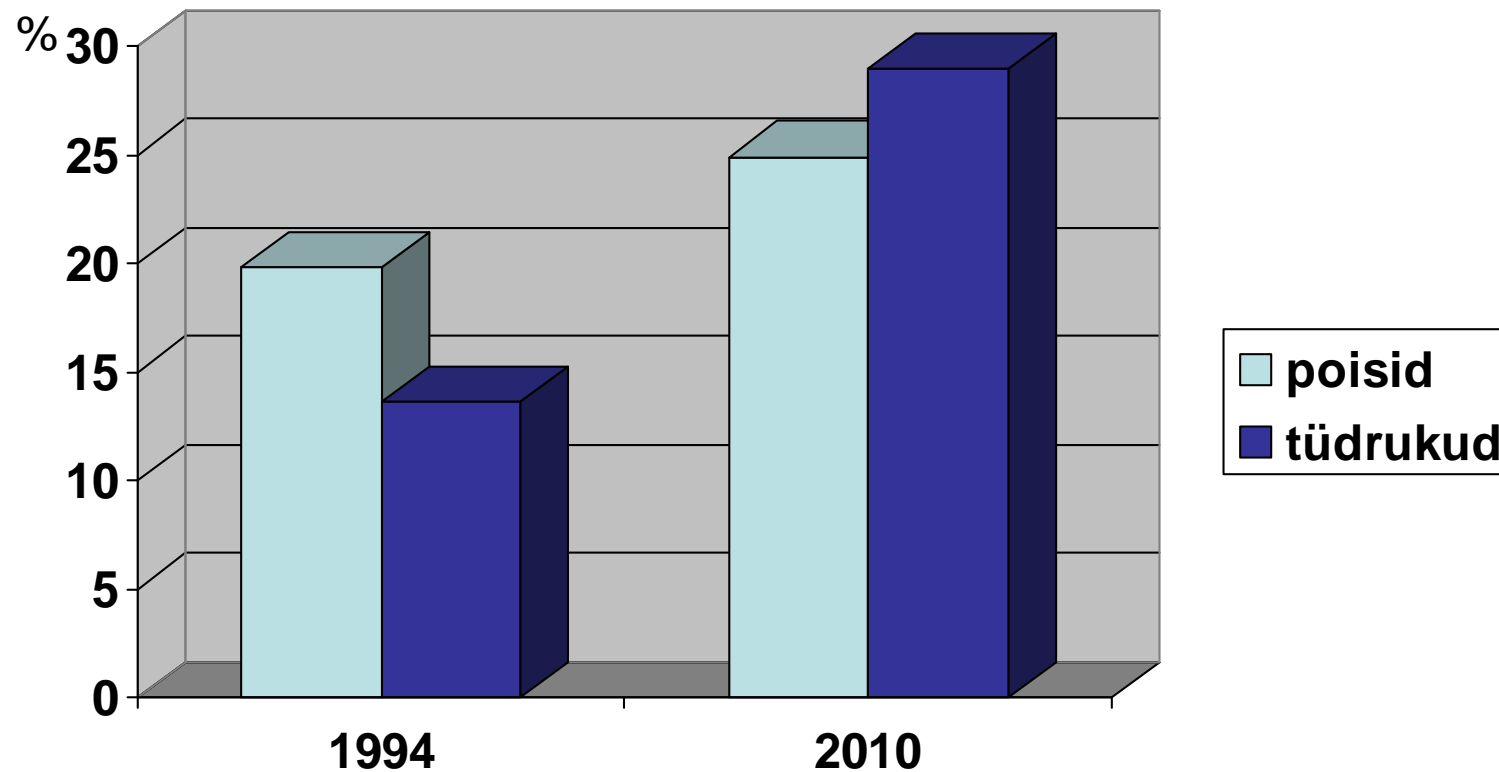
WHO on seadnud sihiks, et aastal 2015 ei tohiks alkoholi tarvitamine üheski riigis ületada kuut liitrit puhast alkoholi elaniku kohta aastas ja peaks olema nullilähedane alla 15-aastaste seas

Alkoholi tarvitajaid Eestis 13-neaastaste kooliõpilaste seas igal kuul

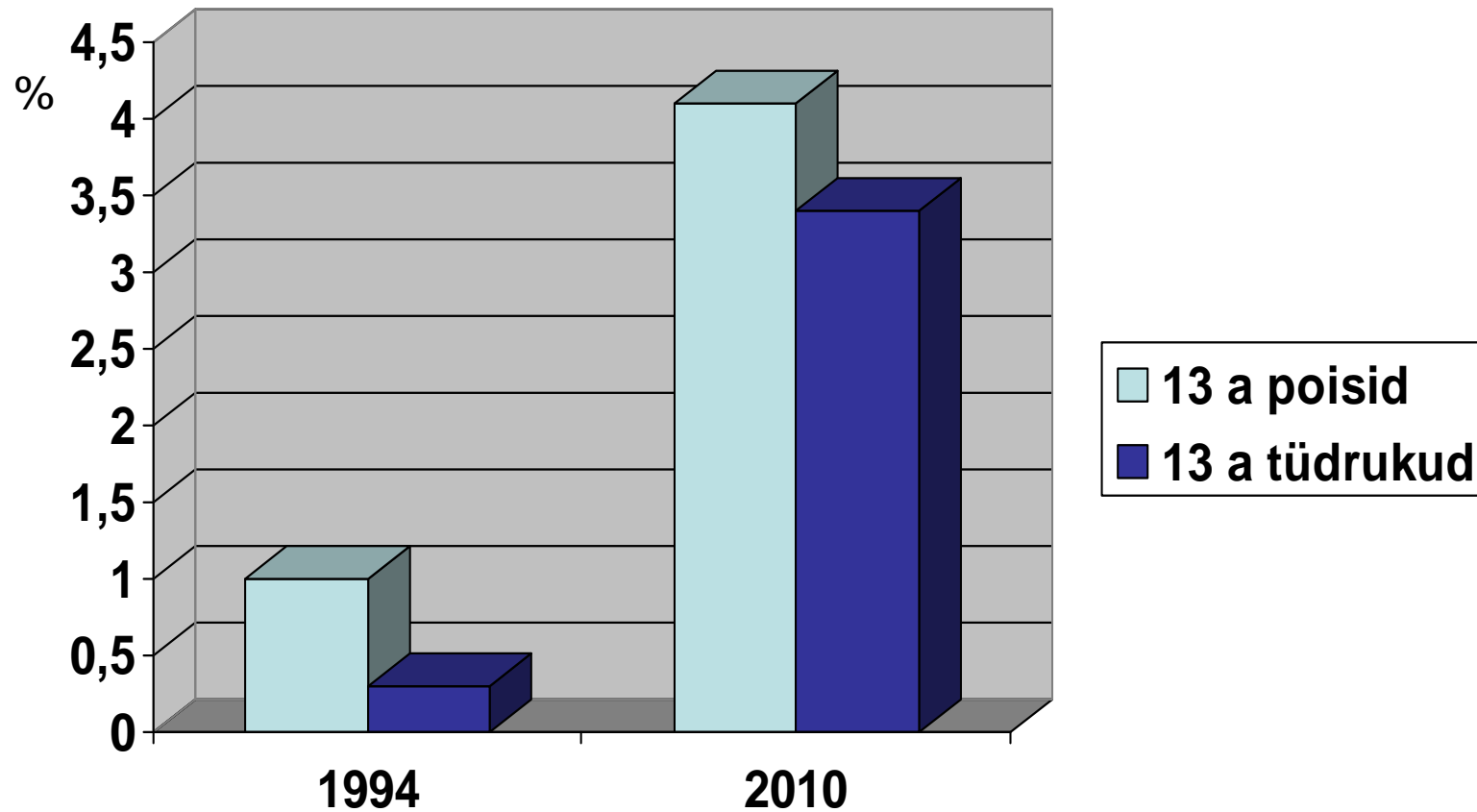
Allikas: HBSC rahvusvaheline uuring

Alkoholi tarvitajaid Eestis 15- aastaste kooliõpilaste seas igal kuul

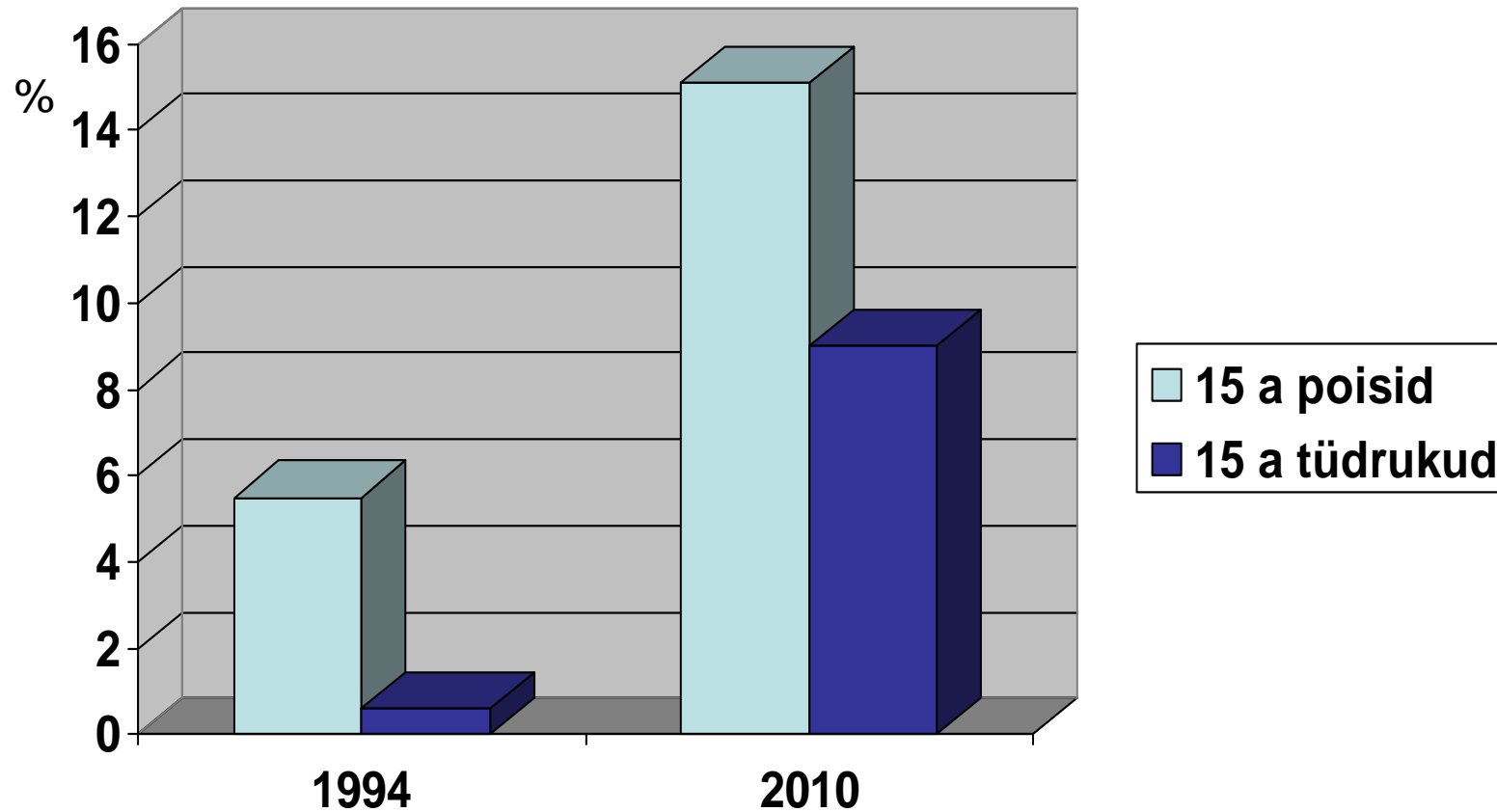
Allikas: HBSC rahvusvaheline uuring

Olnud purjus üle 10 korra

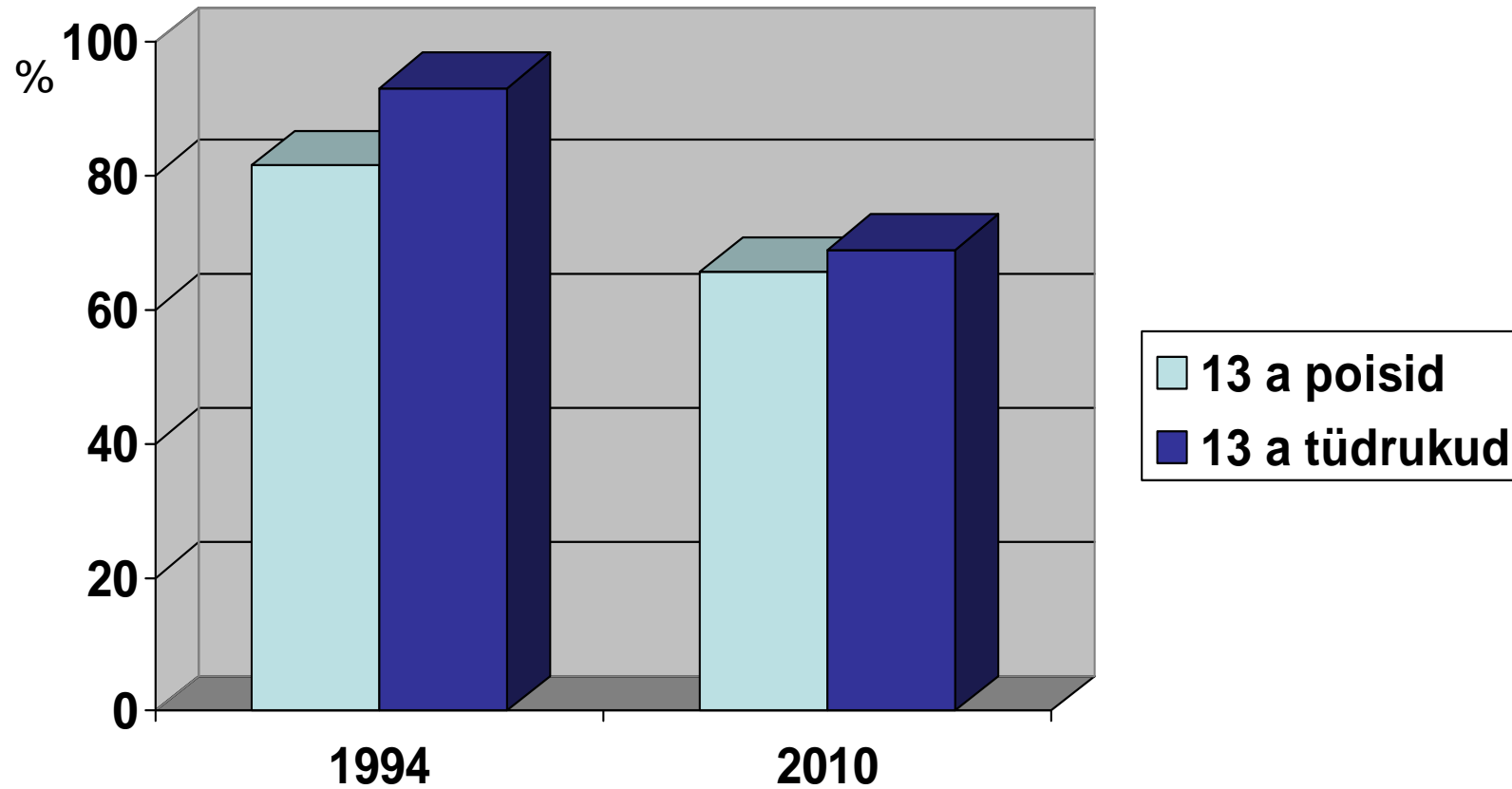
Allikas: HBSC rahvusvaheline uuring

Olnud purjus üle 10 korra

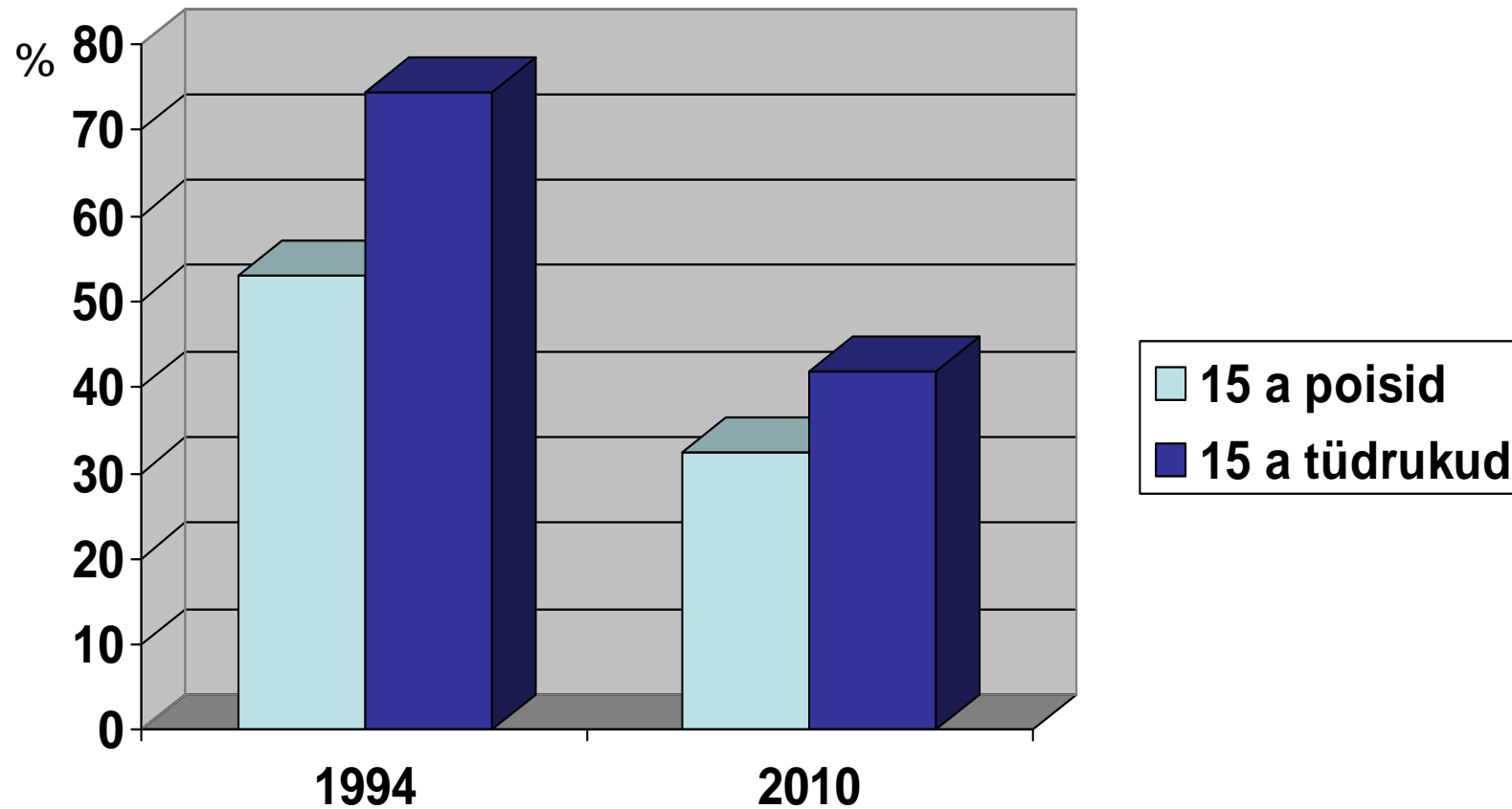
Allikas: HBSC rahvusvaheline uuring

Pole kunagi olnud purjus

Allikas: HBSC rahvusvaheline uuring

Pole kunagi olnud purjus

Allikas: HBSC rahvusvaheline uuring

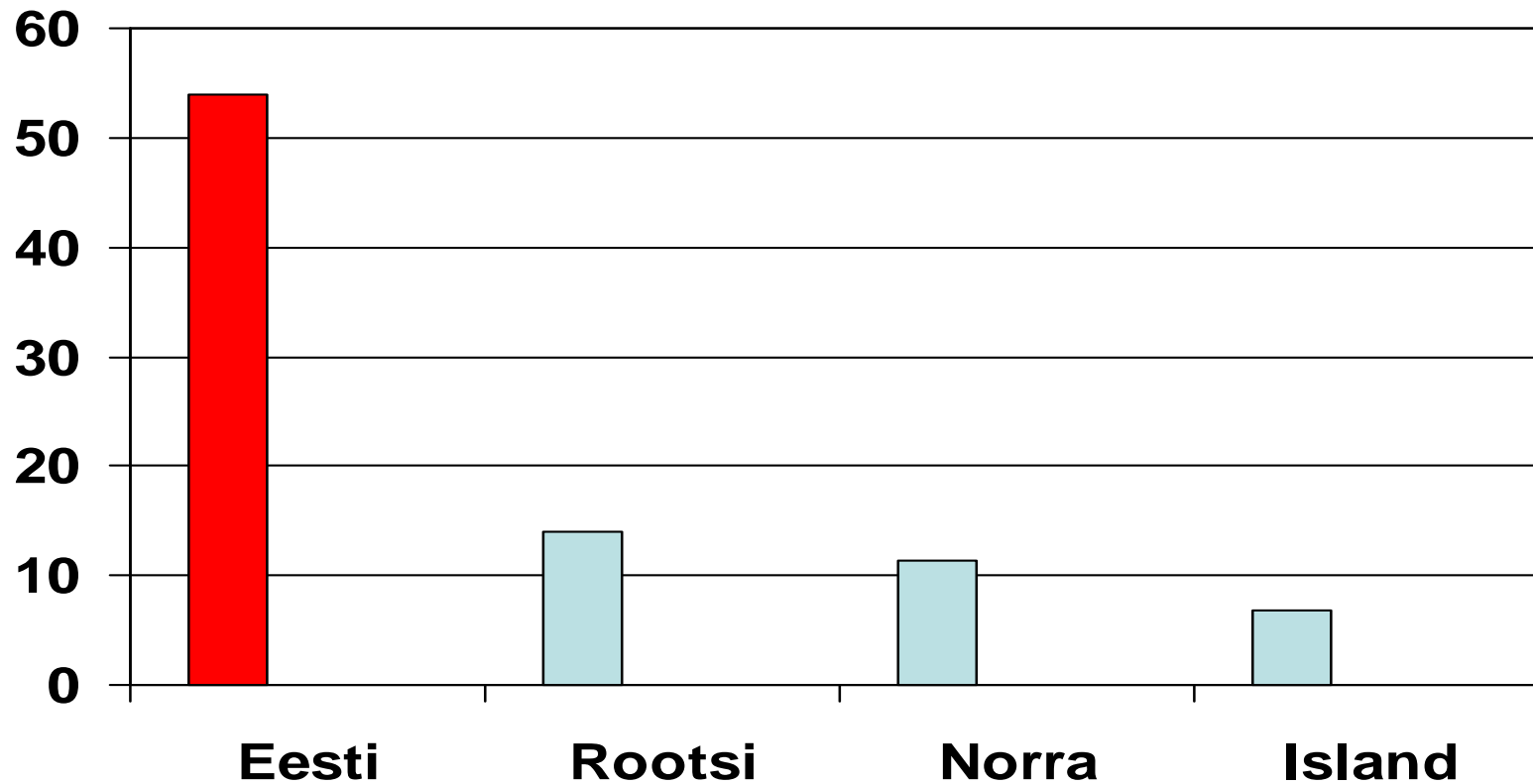
Euroopa alkoholipoliitika aluseks on WHO Euroopa Alkoholi Harta

- Maksupoliitilised meetmed
- Füüsilise kättesaadavuse piirangud
- Joobes sõidukijuhtimise piirangud
- Alkoholireklaami piirangud
- Alkoholi sõltuvusravi kättesaadavus
- Massimeedia kampaaniad

Surmade arv alkoholist põhjustatud

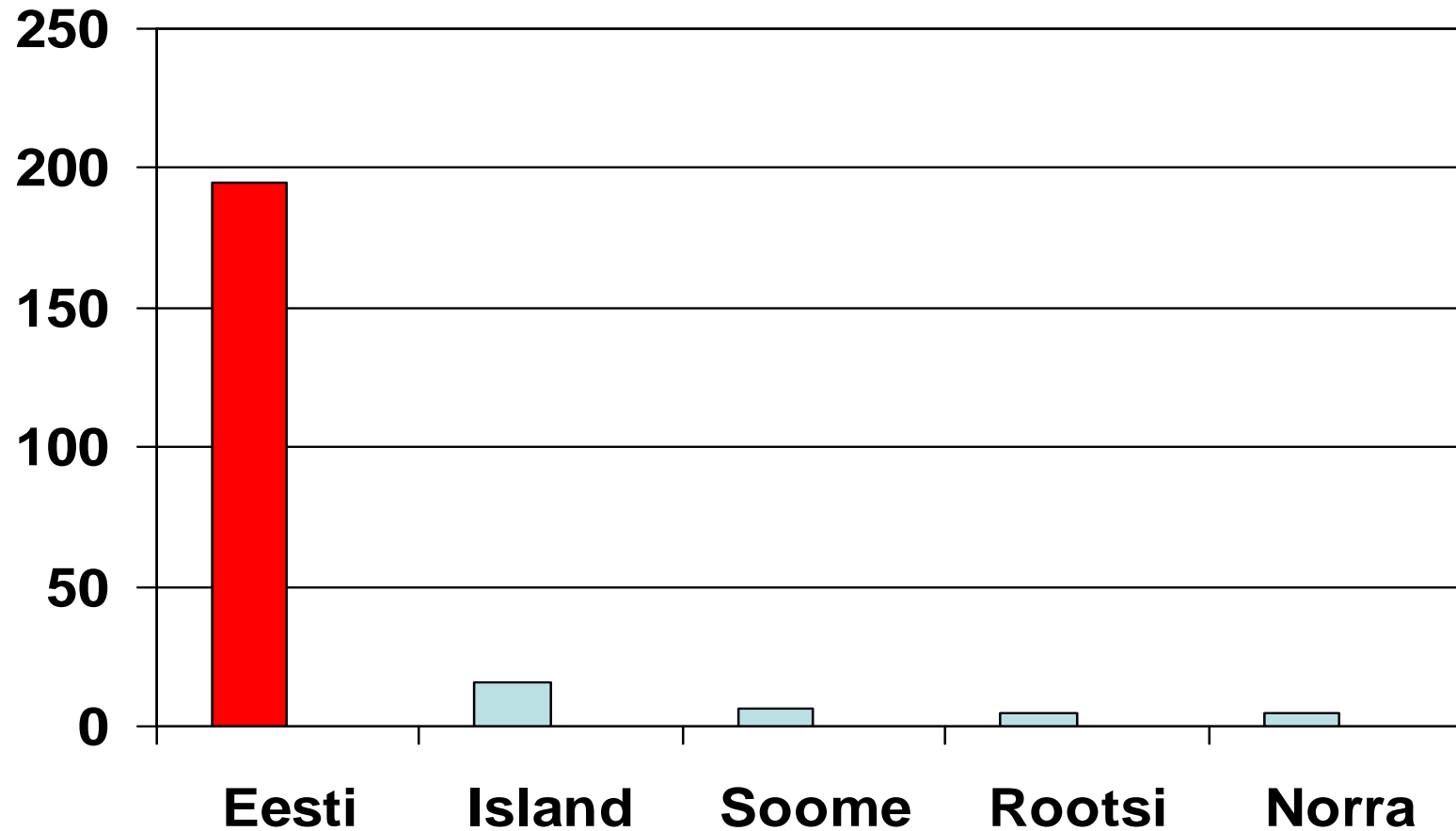
haiguste tagajärjel 100 000 15 aastase ja vanema el kohta

alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired, alkoholimürgistus, maksatsirroos

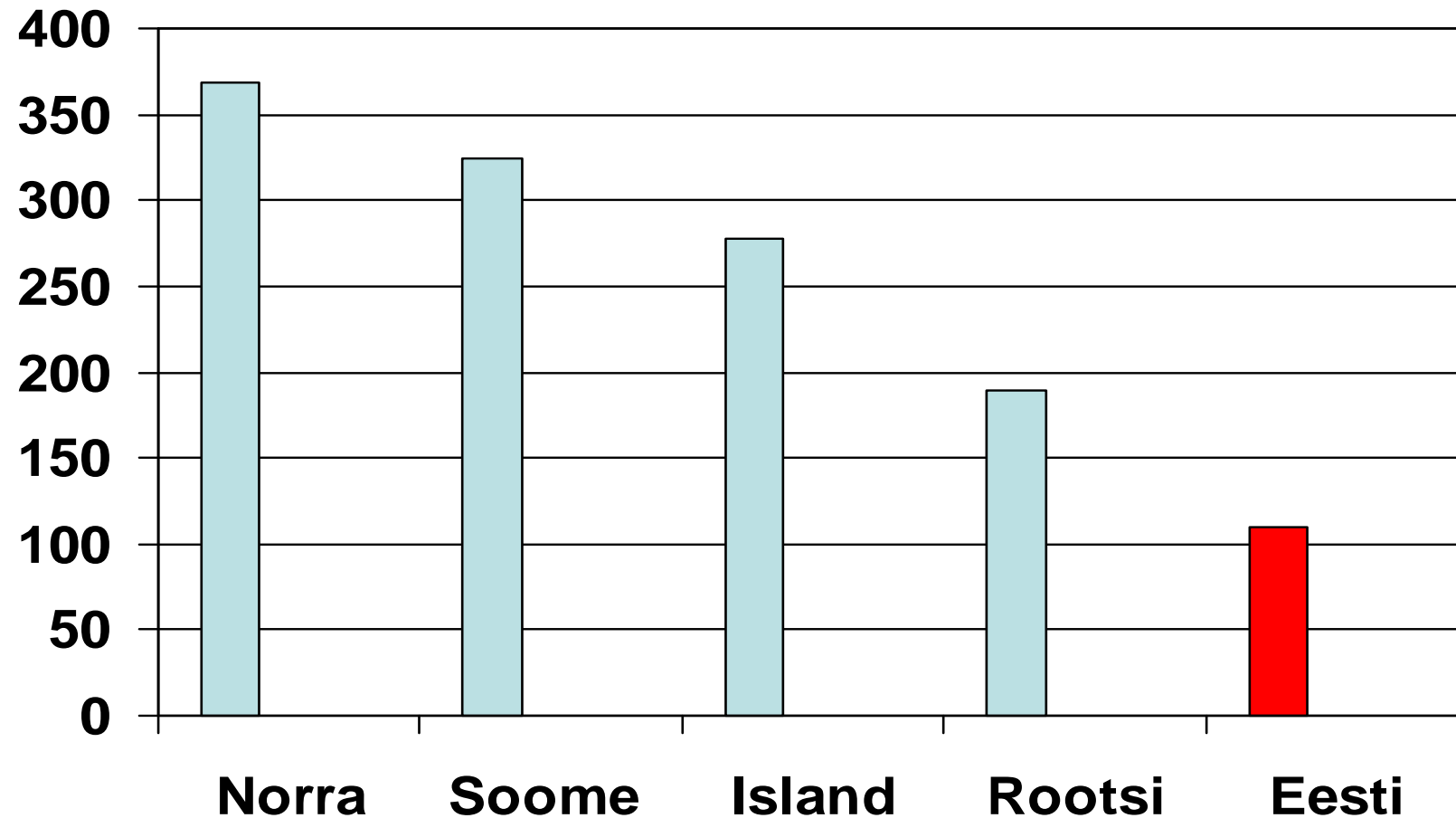
Nordic Alcohol Statistics, 2001-2006

Alkoholi jaemüügi kohtade arv 100000 elaniku kohta seisuga 1.01.2007

Nordic Alcohol Statistics, 2001-2006

Riigi kogutulu alkoholist elaniku kohta eurodes

Nordic Alcohol Statistics, 2001-2006

Alkoholi tarbimise kõrge levikutasemega riikides peetakse tõenduspõhiseks ja kõige kuluefektiivsemaks strateegiaks sekkumist rahvastiku tasemel:

- Kõrged maksumäärad
- Alkoholireklaami keelustamine
- Alkoholi kättesaadavuse vähendamine
- Juhtide pistelised puhumiskontrollid

Euroopa Liidu Nõukogu 6. novembri 2006 dokumendist
“EL strateegia liikmesriikide toetamiseks alkoholist
põhjustatud kahju vähendamisel”

Alkoholi mõjuhinnangu kokkuvõttes on dokumendis öeldud, et “alkoholi kuritarvitamise vähenemine EL-s aitaks saavutada Lissaboni strateegia eesmärgi – rohkem tervena elatud eluaastaid kõigile” ja “alkoholist põhjustatud kahju vähendamiseks on EL-s vaja sekkuda jõuliselt, kooskõlastatult ja tulemuslikult”.

Tubaka tarvitamise osakaal suremuses

- 30% Vähisuremusest (90% kopsuvähk)
- 40% Südame-veresoonkonna haigustest
- 85% Krooniline obstruktiivne kopsuhaigus (nn KOK-tõbi)

Eesti positsioon tubakatoodete tarvitamise ennetamises 30 Euroopa riigi võrdluses

- 2007. aastal olime 11. kohal
- 2010. aastal langesime 19. kohale

Võrdluses võeti arvesse suitsetamise keeldu, kampaaniaid, tubakatoodete hinda, reklaami keeldu, terviseohu hoiatusi toote pakendil, suitsetamisest loobumise nõustamise ja ravivõimaluste kättesaadavust

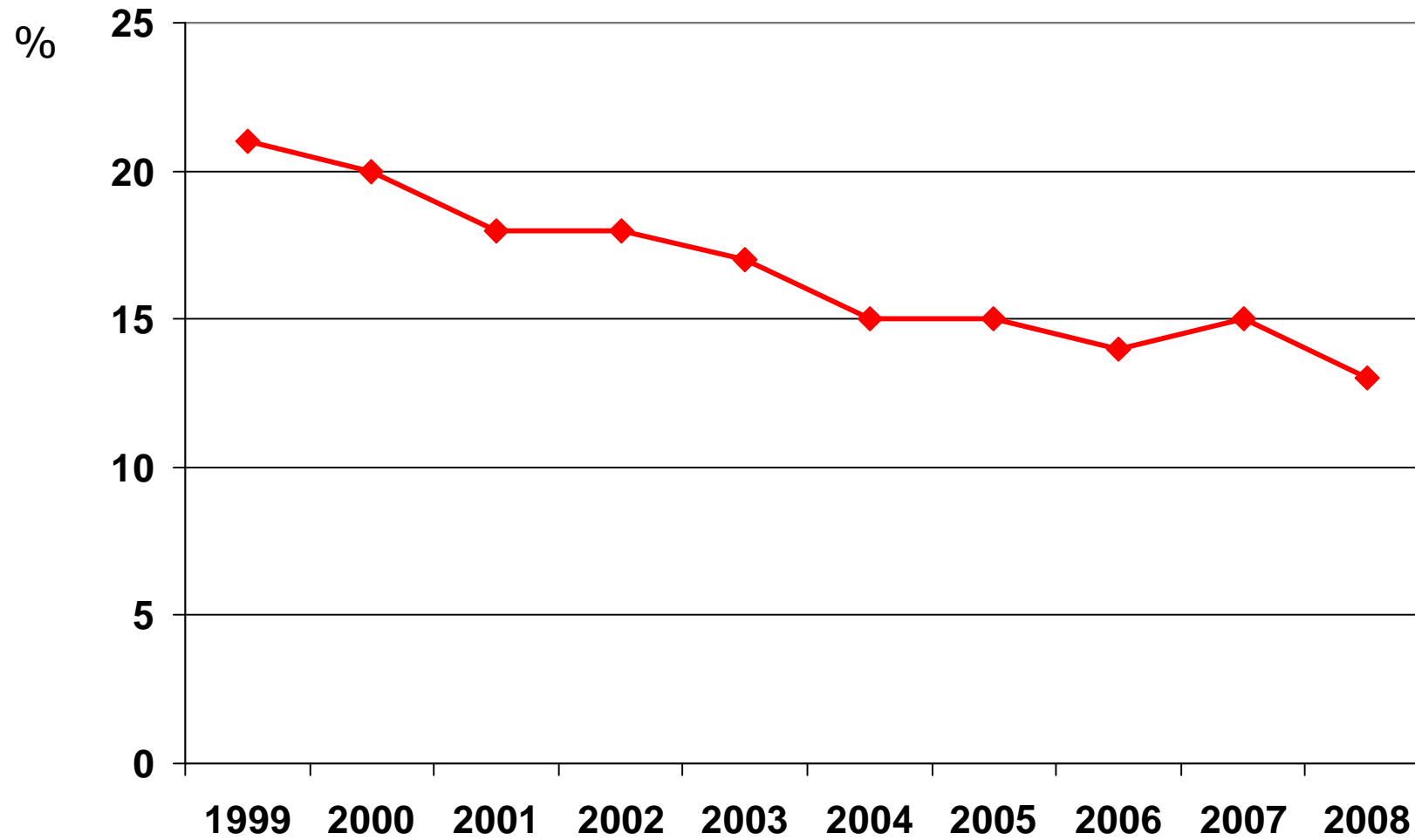
Kommentaar: alates 2007. aastast on meie areng seiskunud

Allikas: A report of the Association of European Cancer Leagues 2011

WHO seatud eesmärgid:

- Jõuda Euroopas aastal 1995 selleni, et igapäeva suitsetajaid oleks täiskasvanute seas vaid 20%
- Jõuda Euroopas aastal 2000 selleni, et igapäeva suitsetajaid oleks täiskasvanute seas vaid 20%
- Jõuda Euroopas aastal 2005 selleni, et igapäeva suitsetajaid oleks täiskasvanute seas vaid 20%
- Aastal 2010 pole Euroopas riiki, kus täiskasvanud elanikest vaid 20% iga päev suitsetaksid v.a. Rootsi, kus on levinud huuletubakas (*snus*), mida on lubatud toota ELs vaid Rootsis oma elanike tarbeks

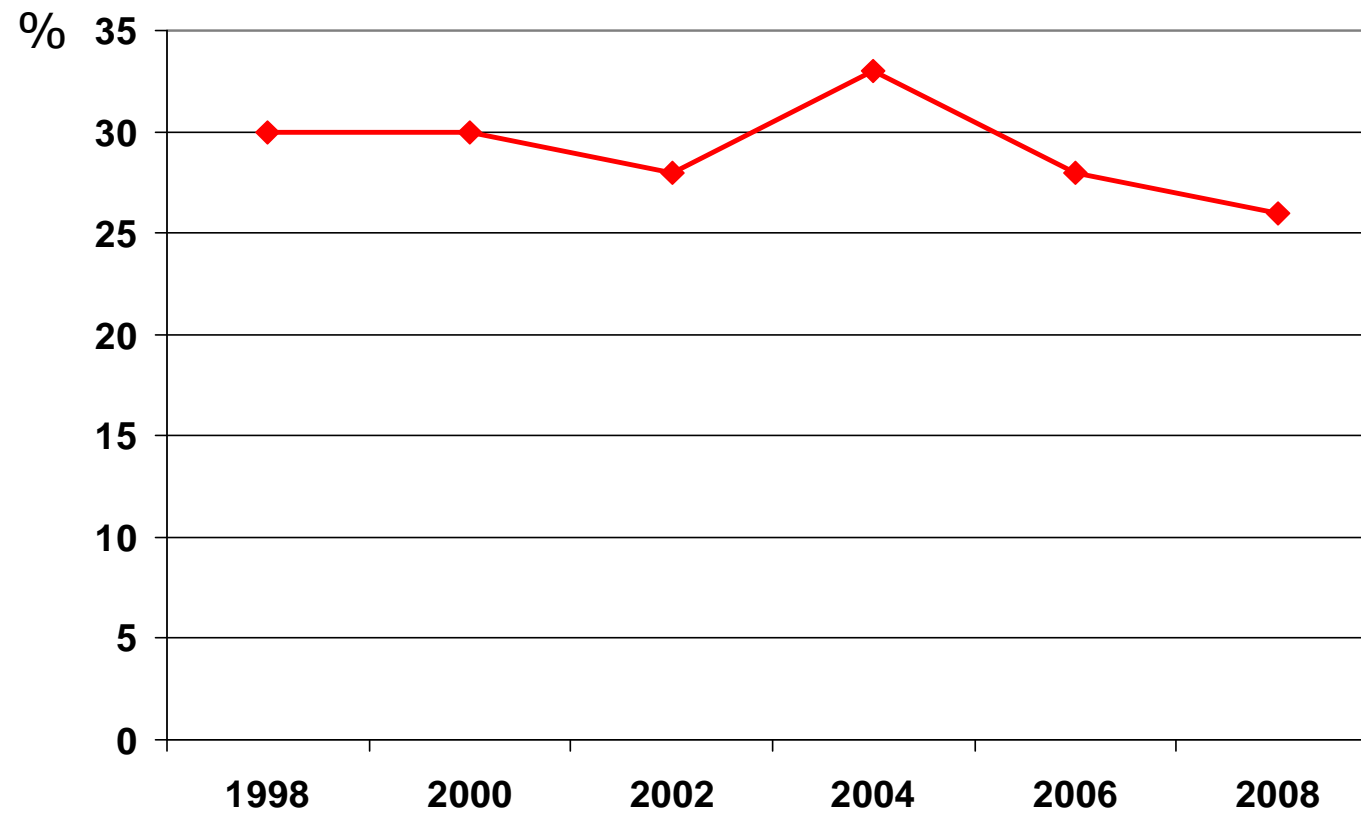
Kanada riiklik statistika

Allikas: Canadian Tobacco Use Monitoring Survey

◆ Igapäevasuitsetajad 15+

Igapäevasuitsetajaid Eestis

Allikas: TAI, 2008

◆ igapäevasuitsetajad 16+

Poliitilise tahte lõhe

Mida me teame

Mida me teeme